

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАВНИКА

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Професійна відповідальність правника
Викладач (-і)	Сворак Степан Дмитрович, д.ю.н., д.і.н, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права Шинкарук Ярослав Іванович, к.ю.н., професор кафедри кафедри теорії та історії держави і права Остап'як Микола Михайлович, викладач кафедри кафедри теорії та історії держави і права
Контактний телефон викладача	Сворак Степан Дмитрович - 0 67 939 91 49 Шинкарук Ярослав Іванович - 0673433307 Остап'як Микола Михайлович - 0979825043
Е-mail викладача	Сворак Степан Дмитрович stepan.svorak@pnu.edu.ua Шинкарук Ярослав Іванович yaroslav.shynkaruk@pnu.edu.ua Остап'як Микола Михайлович mykola.ostapiak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/hrafik-indyvidualnoi-roboty/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є сутність, сукупність професійних етичних норм та моральна етика правника в різних галузях діяльності.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа правничої професії та юридичної деонтології. 2. Професійна етика та відповідальність правників. 3. Приватне життя та суспільна діяльність правника. <p>Професійна відповідальність правника формує у студентів правову та етичну свідомість на основі вивчених ними етичних правил, стандартів, принципів правника механізмів їх дисциплінарної відповідальності.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Конституція України, конституційні, законодавчі та нормативно-правові акти держав, Етичні правила правників, Бангалорські принципи поведінки суддів, Європейська хартія про закон «Про статус суддів», Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, Кодекс суддівської етики, Правила професійної етики нотаріусів України, Рекомендація № R (2000) 21 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів, ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 727 засіданні заступників міністрів від 25 жовтня 2000 р., 11. Рекомендація CM/Res (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки: ухвал. Комітетом Міністрів Ради Європи на 1098 засіданні заступників міністрів від 17 листопада 2010 р.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> є формування уявлення у молодих юристів про професійні та етичні стандарти правників, їхньої відповідальності; підготовка майбутніх професіоналів з високими моральними цінностями; розвитку світогляду відносно систем цінностей правничої професії; розуміння ролі правника в дотриманні верховенства права та розбудови демократичного та громадянського суспільства і держави в цілому.</p>	

Основними цілями вивчення дисципліни «Професійна відповідальність правника» є вивчення професійно-етичних правил поведінки правника в залежності від спеціалізації та діяльності правника, характеристика основних моральних цінностей, характеристик, якими повинен володіти правник, механізми дотримання професійно-етичних норм, процедури притягнення до відповідальності правника та способи захисту, оскарження у дисциплінарних провадженнях.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ✓ здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу,
- ✓ здатність проводити дослідження на відповідному рівні,
- ✓ здатність до адаптації та дії в нових ситуаціях пов'язаних з порушення морально-етичних принципів правника,
- ✓ здатність приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності правника, та у роботі з клієнтами,
- ✓ здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема нормативно-правових актів пов'язані з дисциплінарною відповідальністю правника.

Фахові компетентності:

- ✓ здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних проблем у морально-етичному аспекті під час виконання правником своїх обов'язків та реалізації і захисту своїх прав та прав та інтересів клієнта,
- ✓ здатність аналізувати та оцінювати вплив міжнародного законодавства у сфері морально-етичної діяльності правника на правові норми закріплені в законодавстві України,
- ✓ здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридично аргументацію,
- ✓ здатність застосовувати знання та розуміння морально етичних цінностей у повсякденній професійній діяльності правника,
- ✓ здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнта.

Програмні результати навчання:

- ✓ співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями та професійними етичними стандартами,
- ✓ проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та перевіряти їх на достовірність,
- ✓ обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи,
- ✓ дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтувати варіанти їх розв'язання,
- ✓ генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг, аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	8
самостійна робота	74

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	1	Нормативна навчальна дисципліна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль I. Природа правничої професії та юридичної деонтології.			
Тема № 1. Загальна характеристика правничої професії		2	6
Тема № 2. Правові стандарти правничої професії			8
Тема № 3. Загальні етичні вимоги правника	2		6
Змістовий модуль II. Професійна етика та відповідальність правників			
Тема № 4. Професійна етика судді	2	2	8
Тема № 5. Професійна етика адвоката	2	2	8
Тема №6. Професійна етика прокурора			8
Тема №7. Професійна етика нотаріуса	2		8

Тема №8. Професійна етика науковця-правника			10
Змістовий модуль III. Приватне життя та суспільна діяльність правника			
Тема № 9. Професійна етика представників юридичних професій у приватному житті		2	6
Тема № 10. Правнича професія у сучасному суспільстві.			6
	ЗАГ.:	8	8
			74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами письмової домашньої контрольної роботи. Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера цього студента за списком в навчальних журналах академгрупи. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання та вимоги до виконання контрольної містяться в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів заочної форми навчання, які знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/денна-форма-8/		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються п. 5.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
7. Політика навчальної дисципліни			
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами заочної форми обов'язкової домашньої письмової контрольної роботи, вимоги до якої визначені в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів заочної форми навчання – Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/денна-форма-8/</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf</p>			

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

8. Рекомендована література

1. Бабенко А.М., Борисова О.О. Юридична деонтологія: навч. посіб. – Одеса: ОДУВС, 2022. – 176 с.
2. Бакаянова Н. В. Чесність та добропорядна репутація адвоката. Вісник Одеської адвокатури: спец. вип. 2019. С. 5–11.
3. Барабаш Т.О. Актуальні питання адвокатської етики та відповідальності за її порушення. Проблеми законності. 2019. Вип. 145. С. 205–214.
4. Бойко Г. В. Деякі проблемні питання застосування дисциплінарною палатою Правил адвокатської етики при використанні адвокатом мережі Інтернет. Вісник Одеської адвокатури. Спец. вип.: Адвокатська етика. 2019. С. 14–16.
5. Заборовський В.В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України : монографія. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2017.
6. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: монографія. К. : Інтерсервіс, 2017.
7. Колеснік Т. В. Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів. Право і суспільство. 2019. С. 54–59.
8. Канавець Р.С. Професійна етика юриста. Навч. посібн. К. : Алерта, 2017. 148 с.
9. Люльчук Н. М. Договір про надання правничої допомоги у
10. механізмі реалізації права людини на правову допомогу. «Visegrad Journal on Human Rights». Випуск № 2. С. 58–64.
11. Незалежність і дисциплінарна відповідальність суддів : міжнародні стандарти й національна практика : монографія / Н. Антонюк, О. Верба-Сидор, Т. Пашук, С. Рабінович. Вид. 2-ге. К. : Алерта, 2021. 248 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально- методичних посібниках:

1. Професійна відповідальність правника: Методичні вказівки для студентів заочної форми навчання Навчально-наукового юридичного інституту з питань підготовки семінарських занять / С.Д. Сворака С.Д., Я. І. Шинкарук, М. М. Остап'як; Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. – Івано- Франківськ, 2022. – 16 с.

2. Професійна відповідальність правника: Методичні вказівки для студентів заочної форми навчання Навчально-наукового юридичного інституту з питань підготовки та контролю самостійної роботи / С.Д. Сворака С.Д., Я. І. Шинкарук, М. М. Остап'як; Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2022. – 66 с.

<https://kttidip.pnu.edu.ua/денна-форма-8/>

Викладач _____ проф. Сворака С. Д.